

BULGARİSTAN'DA OSMANLI VAKIF KÜTÜPHANELERİNDEN BİR ÖRNEK: Sofya Müftüsü Ebubekir Efendi Kütüphanesi (1777)

Bulgaristan'ın 1878 yılında bağımsızlığa kavuştuğunda yeni kurulan devletin sınırlarında Osmanlı mirası olarak büyük çapta el yazmaları ve matbu kitaplar hazinesi kalmıştır. Bugün Sofya Ulusal Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü'nde saklanan bu hazineye ait 3800 civarında eser mevcuttur.

Bulgaristan'ın 1878 yılında bağımsızlığa kavuştuğunda yeni kurulan devletin sınırlarında Osmanlı mirası olarak büyük çapta el yazmaları ve matbu kitaplar hazinesi kalmıştır. Bugün Sofya Ulusal Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü'nde saklanan bu hazineye ait 3800 civarında eser mevcuttur. Kitapların çoğu Samakov, Vidin, Köstendil, Şumnu, Lofça, Sofya gibi Osmanlı dönemi Bulgaristan topraklarında önemli Müslüman merkezlerinde kurulan vakıf kütüphanelerinin koleksiyonları oluşturuyordu. Bazı koleksiyonlar ise Sofya dışındaki Zıştova, Rusçuk, Razgrat, Filibe vs gibi merkezlerde bulunan yerel arşiv dairelerinde veya kamu kütüphanelerinde saklanmaktadır.

Bu olağanüstü zengin kitap hazinesi hakkındaki ilk araştırmalar Osman Nuri Peremeci¹ ve Cevdet Çulpan'a² aittir. İlk detaylı araştırma ise Mihaila Stajnova'nın 1982 yılında basılan ça-

* Bulgaristan Bilimler Akademisi, Balkan Araştırmaları Enstitüsü.

1 Osman Nuri Peremeci, *Tuna Boyu Tarihi*, İstanbul, 1942.

2 Cevdet Çulpan, "Balkanlar'da Osmanlı Devri Türk Kütüphaneleri," *Türk Kültürü*, IV/37-48, 1965-1966, s. 418-425.

lışmasıdır.³ Bu araştırmada Vidin'deki Sofu Hasan Ağa (1728) ve Pasbanzade Osman Paşa (1217/1802-1803), Samakov'taki Mehmet Hüsrev Paşa (1256/1840-1841), Köstendil'deki Molazade Mehmet Ağa (1271/1854-1855), Sofya'daki Sofu Mehmet Paşa (954/1548) ve Kadı Seyfullah Efendi (1566), Tırnova'daki Arpa Emimi Hacı Ali Ağa (1176/1762), Eski Zağra'daki Hamza Bey (15 yy.), Plevne'deki Gazi Mihaloğlu Ali Bey (19 yy.), Filibe'deki Sultan II. Murat (1421-1451), Şehabeddin Paşa (1445) ve İsfendiyaroğlu İsmail Bey, Zıştova'daki Darüssaade Ağası Hacı Beşir Ağa (1154/1741), Varna'da ve Pirevadi'deki vakıf kütüphaneleri hakkında bilgi verilmiştir. İsmail Erünsal'ın 1988'de basılan *Türk Kütüphaneleri Tarihi* başlıklı araştırmasında ise⁴ Sofya'daki Sofu Mehmet Paşa (954/1548)⁵, Zıştova'daki Hacı Beşir Ağa, Tırnova'daki Hacı Ali Ağa (1176/1762), Filibe'deki Filibeli Osman Ağa (1164/1750-51) ve Es-Seyyid Ömer Ağa (1193/1779), Silistre'deki Abdullahağazade Halil Ağa (1239/1823-24) vakıf kütüphaneleri hakkında yeni kıymetli bilgiler verilmiştir. Stoyanka Kenderova'nın Samakov Mehmet Hüsrev Paşa (1256/1840-1841) Kütüphanesi hakkında ki kitabı da önemli katkılar sağlamaktadır.⁶ Yine Stoyanka Kenderova'nın bazı Osmanlı vakıf kütüphaneleri ile ilgili çalışmalarının dışında, Zorka İvanova ile Anka Stoilova'nın bazı araştırmaları da kayda değerdir.⁷

Ayrıca Vidin'deki Sultan II. Ahmet (1691-1695), Tırnova'daki Hacı Ali Ağa (1176/1762), Sofya'daki Müftüler Mustafa ve Mehmet Efendiler (18. yy.), Rusçuk'taki Mirza Mehmet Sait Paşa (1254/1839), Razgrat'taki Maktul İbrahim Paşa (19. yy.) ve Şumnu'daki Şerif Halil Paşa (1744) vakıf kütüphaneleri hakkında çalışmalarım da bazı bilinmeyen arşiv kaynaklarını gün ışığına kavuşturmuştur.⁸

Bu bildiriye ise 1777 yılında Müftü Ebubekir Efendi'nin 1777 yılında Sofya'da kurduğu kütüphanesi hakkında daha etraflı bilgi verilecektir.

Ebubekir Efendi'nin 2 Zilhicce 1190/12 Ocak 1777 tarihli vakfiyesi 1190/1776-1777 yılına ait olan Sofya kadı siciline kaydedilmiştir.⁹ Vakfiyede 174 cilt vakfedilen kitabın listesi de mevcut-

3 Mihaila Stajnova, *Osmanskite biblioteki v balgarskite zemi XV-XIX vek*, Sofia, 1982; Mihaila Stajnova, „Ottoman Libraries in Vidin,” *Études balkaniques*, 2, 1979, s. 54-69; Mihaila Stajnova, „Quelques notes sur la bibliothèque ottomane de Mehmed Hüsrev Paşa à Samokov,” *Rocznik Orientalistyczny*, XLIV/1, 1985, s. 59-63; Mihaila Stajnova, „Niakoi svedenia i predania za biblioteki v Tarnovo po vreme na osmanskoto vladichestvo,” *Izsledvania v chest na profesor doctor Hristo Gandev*, Sofia, 1983, s. 173-178.

4 İsmail E. Erünsal, *Türk Kütüphaneleri Tarihi. II. Kuruluştan Tanzimata kadar Osmanlı Vakıf Kütüphaneleri* (ikinci baskı), Ankara, 1991.

5 Bk. İsmail Eren, “Mimar Sinan'ın Sofya'da Bilinmeyen Eseri,” *Belgelerle Türk Tarihi Dergisi*, 8, 1968, s. 66-70.

6 Stoyanka Kenderova, *Knigi, biblioteki i chitatelski interesi sred samokovskite miusulmani (XVIII-XIX vek)*, Sofia, 2002; [Stoyanka Kenderova], *Bibliothèques et livres musulmans dans les territoires balkaniques de l'Empire ottomane. Le cas de Samakov (XVIII – première moitié du XIXe siècle). Thèse préparée en vue de doctorat en “Histoire et civilisations de l'Europe” présentée par Stoyanka Kenderova, dirigée par Paul Dumont*, Strasbourg: Université Marc Bloch, 2000 [2002].

7 Bu konuda daha etraflı bilgi için bk. Orlin Sabev, “Bulgaristan'daki Osmanlı Yazılı Kültürünü İnceleyen Bulgar Tarihyazımı,” *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi (TALID)*, 15, 2010, 263-280.

8 Orlin Sabev, “Stari balgarski rakopisi i osmanski biblioteki v Tarnovo,” *Traditsii i priemstvenost v Balgaria i na Balkanite prez srednite vekove. Izsledvania i materialni ot mejdunarodnata nauchna konferentsia v chest na 60-godishnina na prof. din Jordan Andreev, 14-15 mai 1999 g. V. Tarnovo*, Veliko Tarnovo, 2003, s. 622-639; Orlin Sabev, „Novi arhivni dannii za osmanski biblioteki v balgarskite zemi,” *Proceedings of the International Symposium on Islamic Civilisation in the Balkans, Sofia, April 21-23, 2000*, Rama M. Z. Keilani, S. Todorova (haz.), Istanbul, 2002, s. 223-239; Orlin Sabev, “Osmanski obshtestveni biblioteki v Sofia (Novi arhivni svedenia ot XVIII–XIX vek),” *Istorichesko badeshte*, 1-2, 2002, s. 191-207; Orlin Sabev, “Bir Hayrat ve Nostalji Eseri: Şumnu'daki Tombul Cami Külliyesi ve Banisi Şerif Halil Paşa'nın Vakfettiği Kitap Kataloğu,” *Enjeux politiques, économiques et militaires en mer Noire (XIVe-XXIe siècles), études à la mémoire de Mihail Guboglu*, Faruk Bilici, Ionel Căndea, and Anca Popescu (haz.), Braïla, 2007, s. 557-583; Orlin Sabev, “Miusulmanskoto bogoslovsko uchilishte (medrese) i bibliotekata pri Tombul Djamia v Shumen: uchebna programa i literatura (1744 g.),” *Istoriata i knigite kato priatesltvo. Sbornik v pamet na Mitko Lachev*, Nadia Danova, Svetlana Ivanova, Hristo Temelski (haz.), Sofia, 2007, s. 249-272.

9 Sofya Ulusal Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü, S 25, v. 39a.

tur. Başka bir Sofya kadı siciline kaydedilen Ebubekir Efendi'nin 9 Zilkade 1192/29 Kasım 1778 tarihli tereke defterinde¹⁰ ise hiçbir kitap bulunmadığına göre, bu zatın ölümünden yaklaşık iki yıl evvel tüm kitaplarını vakfetmiş olduğu tahmin edilebilir. Aslında terekesinde kaydedilen mirasın 2 713 360 akçelik toplam değeri¹¹, günümüze ulaşan Sofya tereke defterlerinin arasında en kıymetli miraslardan biridir. Müftü, iki ev, 22 dükkan, üç kahvehane, iki su değirmeni, bir değirmen ve bir bostana sahipti. Bunun dışında neredeyse bu malların değerine yakın miktarda değişik şahıslara ödünç para da vermiştir. Müftünün zengin olduğunu gösteren diğer bir kanıt ise Müslime ve Mahbube adında olan iki karısının varoluşudur.¹²

Ebubekir Efendi müftü dışında müderristi. Sofya siciline kaydedilen 16 Cemazeyilevvel 1164/12 Nisan 1751 tarihli bir davanın¹³ ve 1179/1765-66 yılına ait Sofya siciline kaydedilen birkaç davaların şahitlerinin arasında müderris Seyyit El-Hac Ebubekir Efendi adlı şahıs da yer almaktadır.¹⁴ Yine Ebubekir'in ismi geçtiği diğer bazı sicil kayıtlarından hareketle¹⁵ müftünün Mart 1751 - Mart 1757 tarihleri arasında hacca gittiği ve dolayısıyla el-hac unvanını aldığı anlaşılmaktadır.

Ebubekir Efendi'nin zenginliği herhalde babası Seyyit Mehmet Ağa'dan kaynaklanıyordu. Aslında müftü vefat ettiğinde fazla yaşlı olmamış olmalıdır çünkü varislerin arasında iki karısı ile yetişkin olan oğlu Seyyit Abdurrahman'ın dışında babası Seyyit Mehmet Ağa da vardı.

Ebubekir Efendi'nin müderris ve müftü olması vakfettiği kitaplarının konusuna da mantıklı olarak yansımaktadır. Kitapların çoğu fıkıh (25 cilt), fıkıh usulü (5 cilt), fetva mecmuaları (18 cilt), hadis (15 cilt), nahiv (10 cilt), akait (7 cilt), mantık (7 cilt), tefsir (6 cilt), adab (6 cilt), kelam (5 cilt), belâğat (3 cilt) gibi esas İslamî bilim alanlarındandı. Bunların dışında Ebubekir Efendi'nin vakfettiği kitaplarının arasında üçer cilt tarih, felsefe, astronomi ve matematik eserleri ve bir cilt coğrafya kitabı bulunmakta idi. Aynı zamanda 5 nüsha biyografik (tezkere) ve en azından iki nüsha ansiklopedik eserler de mevcuttu. Kitapların arasında bulunan İbrahim es-Sakızı'nın Ali el-Kari'ye (ö. 1605)ait ve akait konuları üzerinde olan *Hizbül-A'zam* adlı esere 1134/1772'de kaleme aldığı *Feyzül-Erhâm* adlı şerhinin¹⁶ iki nüshası (Bk. Ek, no: 80 ve 85) Müftü Ebubekir Efendi'nin yeni yazılan eserlerden haberdar olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda müftü, yaşadığı bölgeye ait Keşfi Efendi es-Samakovi (ö. 1747) ve Bali Efendi es-Sofyavi (16. yy.) gibi bazı yerli müelliflerin kitaplarından nüshalarına da sahipti (Bk. Ek, no: 85, 120).

Aynı zamanda Ebubekir Efendi'nin vakfettiği kitaplarının arasında 1726 yılında İstanbul'da kurulan Mütefferika Matbaası'nda¹⁷ basılan *Takvim Târihi*, *Vankulu Lüğatı* ve *Ferheng-i Şuuri* gibi bazı kitaplardan nüshalar da bulunmakta idi (Bk. Ek, no: 102, 118, 119).

Ebubekir Efendi'nin vakfiyesinde koyulan şartlara göre yeni kurulan vakfın mütevellisi ve kütüphanecisi kendisi olacaktı. Bunun dışında Sofya uleması bu kütüphaneden Ebubekir Efendi'nin sadece kendisi sonuna kadar okumuş olduğu kitapları talep edebileceklerdi. Ayrıca vefatından sonra oğlu Seyyit Abdurrahman ve onun oğulları vakfın mütevellisi ve kütüphanecisi olacaklar-

10 Sofya Ulusal Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü, S 173, v. 10a.

11 Asıl değer 2 543 340 akçedir. Bk. Sofya Ulusal Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü, S 173, v. 10b.

12 Sofya Ulusal Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü, S 173, v. 10a.

13 Sofya Ulusal Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü, S 17, s. 38-39.

14 Sofya Ulusal Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü, S 22, s. 65, 75-76.

15 Sofya Ulusal Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü, S 21, s. 88, belge I (1175/1761); s. 138 (1176/1762); s. 139 (1176/ 1762 r.); s. 140 (1176/ 1762); S 16, s. 86.

16 Bk. Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi Arapça Yazmalar Kataloğu, F. E. Karatay (haz.), cilt 3, İstanbul, 1966, s. 294, no: 5590.

17 Matbaa hakkında bk. Orlin Sabev, İbrahim Mütefferika ya da İlk Osmanlı Matbaa Serüveni (1726-1746). Yeniden Değerlendirme, İstanbul, 2006.

dı.¹⁸ Bu şartlara göre müftünün kendi kitaplarını topluma yarar sağlamak için vakfettiği halde kurduğu vakıf kütüphanesinin mütevellisi ve kütüphanecisi olunca, üstelik henüz sonuna kadar okumadığı kitapları başkası tarafından talep edilemeyince böyle şartlarla kurulan vakıf kütüphanesi yarı özel yarı toplumsal bir statü kazanmış olmuş gibi görünmektedir.

Bu durum vakıf müessesinde özel ile toplumsal çıkarların arasında uyum sağlandığına dair ilginç bir örnek teşkil etmektedir.

EK: Sofya Müftüsü Es-Seyyit El-Hac Ebubekir Efendi'nin 1777 tarihinde vakfettiği kitapların listesi (Sofya Ulusal Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü, Siciller Koleksiyonu: S 25, v. 39a-b)

No	Kitabın Başlığı	Cilt	Konu
1	Mushaf-ı Şerif	1	Ku'ran
2	Tefsir-i Ebüssu'üd	1	Tefsir
3	Tefsir-i İbn-i Hâzîn	3	Tefsir
4	Tefsir-i Celâleyn	1	Tefsir
5	Tefsir-i Cüzü'n-Nisa-yı İsamüddin ma' Risâle-i İsti'âre li's-Semerkandî	1	Tefsir
6	Hâşiye-i Tefsir-i Cüzü'n-Nisail-Beyzâvî li'l-Müftî el-Hâdimî ma' Hâşiyetü'd-Dürer minü'l-Gurer li'l-müftî el-merkûm	2	Tefsir ve Fıkıh
7	Metnü'l-Buhârî	3	Hadis
8	Şerhü'l-Buhârî li'l-Kastalânî	6	Hadis
9	Metn-i İbn Mâce fî'l-kütübü's-site	1	Hadis
10	Hâşiye-i evâilü'l-Beyzâvî li-Davud Efendî	1	Tefsir
11	Şerhü'ş-Şemâil li-Mollâ 'Alî el-Kârî	1	Hadis
12	Mirkât Şerhü'l-Mişkelât li-Mollâ 'Alî el-Kârî	3	Hadis
13	Hâşiye-i Nuhbetü'l-fiker li-Mollâ 'Alî el-Kârî	1	Hadis Usulü
14	Şerhü'l-Mesâbîhi'l-Bagavî li-İbnü'l-Melik	1	Hadis
15	Şerhü'l-Câmi'ü's-sagîr li'l-Manâvî (?)	1	Hadis
16	Şerhü'l-Ehâdîsi'l-erba'î'nü'n-neveviye li'l-(?)	1	Hadis
17	Metnü'ş-Şifâi'l-Kâdı el-'İyâz	1	Hadis
18	Mevâhibü'l-Ledünniyye	1	Şiir / Tasavvuf
19	Şerhü'ş-Şifâ-yı Şehâbeddîn	2	Hadis
20	Şerhü'ş-Şifâ li-Mollâ 'Alî el-Kârî	1	Hadis

18 Sofya Ulusal Kütüphanesi Şarkiyat Bölümü, v. 39a: "Hâlen medine-i Sofya'da me'zun bi'l-ifta-yı fıkhi Es-Seyyid el-hâc Ebubekir Efendi ibni Es-Seyyid Mehmed Ağa edâmellahu te'ala fedâilehu ... vakf-ı sahih-i mü'ebbed ve habs-ı sarih-i muhalled ile vakf ve habs idüb şöyle şart ve ta'yin eyledim ki: Mâdam ki kendüm lâbis-i libâs-ı hayât olam kendim mütevellî ve hâfiz-ı kütüb olub hukuk-ı vakfa mûra'at idüb kütüb-i mevkufeyi kendüm mütal'a ve tetebbu' eylediğimden sonra medine-i mezburede mevcud 'ulema efendiler dahi mütal'a ve tedris ve t'alim ve istiktab ü istinsah ve mukabele için talep ider olduklarında yedlerinden li'eclü'l-istisak tezkere alub matlublari olan kitabları verem hususıyla kütüb-i mevkufe-i fennden kütüb-i fikhîyye ve Türki ve 'Arabi fetvalar medine-i mezburede fevtimden sonra me'zun bi'l-ifta olân efendilere li'eclü'l-isti'mal verile ve dahi ecl-i müsemma hulul idüb kendim dâr-ı fenâdan dâr-ı bekâya intikâl itdiğimde oğlum Seyyid 'Abdurrahman Efendi ve evlâd-ı ula ve en süfl yerime mutevellî ve hâfiz-ı kütüb olalar ve belde-i mezbure 'ulemasına li'eclü'l-mutal'a ve t'alim kütüb-i mevkufeyi virüb vakfa mûra'at ideler ve belde-i mezburede me'zun bi'l-ifta olân efendi ve mahkeme-i şerifede başkâtib olân efendiler hisbetullahi'l-müta'al nâzirü'l-vakf olalar el-iyâz-ı bi'llahu te'ala neslim münkarız oldukda hâkim-i şer'-i enver hazretleri tarafından eslafımdan merhum Şâşi (?) Mustafa Efendi'nin kitâblarına her kim mütevellî ve hâfiz-ı kütüb olur ise ol kimesne benim dahi kütüb-i mevkufeme mütevellî ve hâfiz-ı kütüb ola ..."

21	Şerhü'l-Ehâdîsi'l-erba'in li'l-Birgivi ve'l-'Akkermânî ma' Fetâva-yı İbn Nuceym ve Mecmû'atü'l-Hafid (?)	1	Hadis, Fıkıh (Fetva) и ?
22	Şerhü'l-'Akâid	1	Akaid
23	Şerhü'l-'Adudiyye ma' Hâşiye li'l-Halhalî li'l-Celâleddin ed-Daî	1	Akaid
24	Hâşiye-i Şerhü'l-'Akâid li'l-Hayâlî	1	Akaid
25	Hâşiye-i Şerhü'l-'Akâid li-Mehmed bin Ebu Şerîf (?)	1	Akaid
26	Şerhü'l-(?) li'l-Hayâlî ma' Şerhü'l-Bed-i Emâlî li Molla 'Alî el-Kârî	1	Akaid
27	Şerhü'l-Mevâkîf li-Seyyid eş-Şerîf	1	Kelam
28	Şerhü' (?) bi-hâ li-Türkî li'l-merhûm Hâcî Dâvud Efendî	1	?
29	Tavzîh Şerhü't-Tenkîh li-Sadru's-Şerî'a	1	Fıkıh Usulü
30	Tefsîrüt-Tenkîh li-Kemâlpâşâzâde	1	Fıkıh
31	Mî'rât Şerhü'l-Mirkât li-Mollâ Hüsrev	1	Fıkıh
32	Telvîh Hâşiyetü't-Tavzîh li-S'adeddîn	1	Fıkıh Usulü
33	Hidâye minü'l-fıkh	1	Fıkıh
34	'İnâyet Şerhü'l-Hidâye	1	Fıkıh
35	Dürer-i Gurer li-Mollâ Hüsrev	1	Fıkıh
36	Hâşiyetü'l-Dürer li-(?)	1	Fıkıh
37	Dürrü'l-Hazâr	1	Fıkıh
38	Dürrü'l-Münteka Şerhü'l-Mülteka	1	Fıkıh
39	Şerhü'l-Mülteka li-Şeyhizâde li'l-meşhûr be-Dâmâd	1	Fıkıh
40	Metnü'l-Eşbâh	1	Fıkıh
41	Hâşiyetü'l-Eşbâh li'l-Hamavî (?)	1	Fıkıh
42	El-fetâvai'l-Hayriye li'l- (?)	1	Fıkıh (Fetva)
43	El-fetâvai'l-Ankaravî	1	Fıkıh (Fetva)
44	Fetâva li-Kadrî Efendî	1	Fıkıh (Fetva)
45	Mecmû'atü'l-Resâil	1	Mecmua
46	Fetâva Minyetü'l-Müffî	1	Fıkıh (Fetva)
47	Kuhistânî	1	Fıkıh
48	Fetâva-yı Müeyyedzâde	1	Fıkıh (Fetva)
49	Fetâva-yı Sirâciyye ma' Fetâva-yı Sarfiyye	1	Fıkıh (Fetva)
50	Muînü'l-Hükkâm	1	Fıkıh
51	Tashîhâtü'l-ferâiz	1	Fıkıh
52	Şerhü'l-Manzûme li-İbnü's-Şihne	1	Fıkıh
53	Ferâid Şerhü'l-Kenz ilâ'n-nısf	1	Fıkıh
54	Rûhü'l-Şurûh 'ale's-Sirâciyye	1	Fıkıh
55	Şerhü's-Seyyid 'ale's-Sirâciyye	1	Fıkıh
56	Fetâva-yı 'Alî Efendî ma' Fetâva-yı Seyyid Rızâ	1	Fıkıh (Fetva)
57	(?) 'Alî Efendî	1	Fıkıh (Fetva)
58	Fetâva-yı 'Abdurrahîm Efendî	1	Fıkıh (Fetva)
59	Fetâva-yı Ebüssu'ûd	1	Fıkıh (Fetva)
60	Fetâva-yı Yahya Efendî	1	Fıkıh (Fetva)
61	Fetâva-yı 'Attaullah Efendî	1	Fıkıh (Fetva)
62	Behçetü'l-fetâva	1	Fıkıh (Fetva)
63	Fetâva-yı Şehîd Feyzullah Efendî ma' Fetâva-yı Niyâzî Efendî ma' Seyyid Rızâ Efendî	1	Fıkıh (Fetva)
64	Mizânü'l-mür'abîn li-Seyyidizâde (?)	1	?
65	Metn-i İsbâtü'l-vâcib li-Celâl ed-Divânî ma' Şerh-i Hanefî	1	Akaid

66	Hâşiyetü'l-Mîr 'ale't-Tehzib	1	Adab
67	Hâşiyetü'l-Mîr 'ale'l-âdâb	1	Adab
68	Metnü'l-Velediyye	1	Mantık
69	Metn-i Hüseyin Efendî ma' Şerh ve Hâşiye li'l-Ferdî	1	Adab
70	Şerhü'l-Kutb 'ale's-Şemsiyye	1	Mantık
71	Hikmetü'l-'ayn	1	Felsefe
72	Şerhü'l-Hidâye minü'l-hikmet li'l-(?)	1	Felsefe
73	Metn-i Muhtasar-ı Münteha	1	Fıkıh Usulü
74	Şerh-i Muhtasar-ı Münteha ma' Şerh li-s-Seyyid	1	Fıkıh Usulü
75	Şerhü'l-Çağminî minü'l-Hey'etü'l-Kâdi zâde er-Rûmî	1	Astronomi
76	Şerh-i Eşkâl-i Te'sis minü'l-hendese	1	Geometri
77	Hey'et-i İslâmiye ma' Resâilü'r-rub' ve'l-usturlâb	1	Astronomi
78	Bahâiyye minü'l-hisâb	1	Hesap
79	(?) minü'l-hisâb	1	Hesap
80	Feyzül-Erhâm Şerh-i Harbül-a'zim li-Mollâ 'Alî el-Kârî ma' en-noksân	1	İlmühal
81	Kûl Ahmed min'ül-mantık	1	Mantık
82	Mecmû'atü'l-Resâil	1	Mecmua
83	Hatayî 'ale'l-Muhtasarü'l-Me'ânî	1	Belağat
84	'İsâm li'l-Vazî'yye ma' (?)	1	Vaz ve ?
85	Feyzül-Erhâm ma' er-Resâil li'l-Keşfi el-merhûm es-Samâkovî	1	İlmühal ve Risale
86	Risâle-i Âdâbiyye li'l-Hüseyin Efendî	1	Adab
87	Şerh-i Risâle-i Eczâ-yı v'aziyye (?) ve'l-makûlâtî'l-'aşire li'l-merhûm Dâvud Efendî	1	Vaz
88	Kûl Ahmed 'ale'l-Hayâlî	1	Kelam
89	Kıf'a min Kâdihân	1	Fıkıh
90	Metnü'l-Mirkât	1	Hadis
91	Mütevassit 'ale'l-Kâfiye	1	Nahiv
92	Enisü'l-Fukahâ	1	Tasavvuf (?)
93	Dede mecmû'ası	1	Mecmua
94	Kâfiye Şerh-i Sûdî	1	Nahiv
95	Mugnî'l-Lebîb	1	Nahiv
96	(?) Şerh-i Mugnî'l-Lebîb	1	Nahiv
97	Mîzânü'l-'ulûm	1	Ansiklopedi
98	Fetâva-yı Türkiyye	1	Fıkıh (Fetva)
99	Mîr Ebû'l-Feth minü'l-âdâb ma' metn-i Türkî	1	Adab ve Türkçe metin
100	Mirkât Risâlesî	1	Hadis
101	Şem'î 'ale'l-Böstân	1	Şiir
102	Takvîm Târîhî li-Kâtib Çelebî	1	Tarih
103	Mecmû'atü'r-Resâil li-Tâşköprizâde	1	Mecmua
104	Şekâik-i N'umâniyye	1	Tezkere
105	Zeyl-i Şekâik	1	Tezkere
106	Târîh-i Karâmânî	1	Tarih
107	Netâicü'l-fünûn	1	Ansiklopedi
108	Hadîkatü'l-vüzerâ	1	Tezkere
109	Târîh-i Gîrît	1	Tarih
110	Risâle fî Beyân-i Nîl	1	Coğrafya
111	Metn-i Mûlahhasü'l-Hey'et ma' Şerh	1	Astronomi
112	İmtihânü'l-Ezkiyâ	1	Nahiv
113	Hâşiyetü'l-İmtihân li'l-Âtâvî	1	Nahiv
114	Şerhü'l-Kâfiye li'l-Mollâ Câmi	1	Nahiv
115	Şerhü'l-Izhâr li'l-Âtâvî	1	Nahiv

116	Kâfiye ma' Misbâh ma' 'Avâmil-i Curcânî	1	Nahiv
117	Mecmû'atü'l-Kavânîni'l-Muta'allikat bi'l-ârâzîü'l-emîriye ma' Münşe'at-ı Bâlf Çelebî el-merhûm	1	Mecmua ve İnşa
118	Vânkûlu	1	Lügat
119	Lügat-ı Lisânü'l-'acem el-meşhûr be-Ferheng-i Şu'ûrî	2	Lügat
120	Şerhü'l-'Adûd li-Şeyh Bâlf Efendî es-Sofyavî	1	Akait
121	Tekmilet (?) Dâvud Efendî el-merhûm ma' Mevzû'âtü'l-Kebîrî li-Mollâ 'Alî el-Kârî ve ma' (?) li-merhûm el-Hâdimî	1	Hadis (?)
122	Sahifetü'l-Âhmediyye fi Beşmet(?)ü'l-Muhammediyye ma' es-Sirâcü'l-vahhac fi Hakâikü'l-harâc ve ma' Kenzü'l-esrâr ve lâmihü'l-efkâr ve ma' Tabakâtü'l-Şemsiyye el-Hanefiyye	1	Fıkıh Tezkere
123	Kavânîn-i mut'alla, fetâva	1	Fıkıh (Fetva)
124	Mîr Ebû'l-feth ma' Hâşiyetü'l-'İsâm	1	Nahiv
125	Fâsî (?) Şerh-i Delâilü'l-Hayrât	1	İlmühal
126	Hâşiyetü'l-'İmâd li-Kutbuddîn	1	Belağat (?)
127	Harâc-ı Ebû Yusûf	1	Fıkıh
128	Şerh-i Fikhü'l-ekber li-Mollâ 'Alî el-Kârî	1	Kelam
129	Kit'a min Lügatü'l-Fars	1	Lügat
130	Kit'a minü'l-Fürs	1	Farsça grameri
131	Lügat-ı Çelebî	1	Lügat
132	El-İhyat (?) Şerh-i Mekâsîd	1	Kelam
133	Hayâlî, Şerh-i Nevebiyye (?)	1	Kelam
134	Metn-i Telhîs minü'l-me'ânî	1	Belağat
135	Kânünnâme	1	Kanun
136	Halebî-i sagîr	1	Fıkıh
137	Ecvibetü'l-fünûn	1	Ansiklopedi
138	Hayriyye li-Bâlf (?) Çelebî	1	Ahlak
139	Risâle minü't-tasavvuf	1	Tasavvuf
140	Metn-i Muhtasar-ı Münteha	1	Fıkıh Usulü
141	Celâl 'ale't-Tehzîb	1	Mantık
142	Hâşiyetü'l-'ale'l-Kutb, Siyer-i Şerîf	1	Belağat, Peygamber Biyografisi
143	Kitâb-ı Cevâhirü'd-dürer li-Şeyh 'Adurrahman Safrânî	1	?
144	Şems-i M'arif-i Suğra	1	Dua ve Tilsim
145	Şerhü's-Şemsiyye minü'l-mantık li-S'adeddîn	1	Mantık
146	Tâcü't-Terâcim fi Tabakâtü'l-Hanefiyye li'l-'alâmet-i Kâsim bin (?)	1	Tezkere
147	Tasvirât minü'l-mantık	1	Mantık
148	Şerh-i Tehzîb li-Mîr Ebû'l-Feth minü'l-mantık	1	Mantık
149	Tasvirât ma' metnü'l-İsâgöcî	1	Mantık
150	Kısasü'l-Enbiyâ	1	Peygamberler Biyografisi
151	Şerh-i Hikmetü'l-'ayn li-Mübârekşâh	1	Felsefe
152	Şerh-i Şâhidî	1	Lügat
153	Şerhü'l-Keydânî li'l-Kuhistânî	1	Fıkıh
154	Hâşiyetü'l-Mirzâcân	1	Kelam
155	T'arifât li-Seyyid Şerîf	1	Lügat
156	Fetâva-yı 'Adliyye	1	Fıkıh (Fetva)
157	Vâk'âtü'l-müfteyn eş-şehîr be-Kadrî Efendî	1	Fıkıh
158	Âdâb mecmû'ası	1	Adab
159	Bedrû'l-va'azîn-i mev'iza	1	Vaz
	Toplam cilt	174	